

HIZTEGI BATUA

garandu - gogoangarri

garandu, garan, garantzen *Bizk* 'aleak kendu'
 garapen
 garatu, gara, garatzen
 garatxo
 garatzail
 garau = ale, bihi: *garaurik ere ez da gelditu*
 garautegi
 garba 'garrama, tresna'
 garbai *Bizk* 'damua'
 garbaitu, garbai(tu), garbaitzen *Bizk* 'damutu'
 garbantzu h. txitxirio
 garbatu, garba(tu), garbatzen
 garbi izond, / adlag: *garbi azaldu digu auzia*
     argi eta garbi
     garbi-ikuzi
 garbialdi
 garbiarazi, garbiaraz, garbiarazten
 garbigailu
 garbigarri
 garbikeria
 garbiketa: *etxeko garbiketak egiten ari da; garbiketak egiteko ontziak*
 garbiki *Ipar* 'garbi'
 garbikunde
 garbiontzi
 garbiro
 garbitasun
 garbitegi
 garbitoki *Erl: garbitokiko arimen bederatziurrena*
 garbitu, garbi(tu), garbitzen
 garbitzaile
 garbizale
 garbizalekeria
 garbizaletasun
 gardabera* e. kardabera
 garden
 gardendu, garden(du), gardentzen: *ura gardendu zenean, garbi agertu zen hondoa*
 gardenki 1 adlag; 2 iz
 gardentasun
 gardu* e. kardu
 garesti

garestitu, garesti(tu), garestitzen
 garestitze iz: *bizimoduaren garestitzea*
 gari
 garil h. uztaila
 garizuma
 garmin
 garmindu, garmin(du), garmintzen
 garo 1 *Gip* 'ira, iratzea'; 2 *Bizk* 'ihintza'
 garondo
 garraiatu, garraia, garraiatzen
 garraio
 garraiobide
 garraiolari
 garrantzi
 garrantzitsu
 garrantzizko
 garrasi
     garrasi egin
     garrasika
 garraska* e. karraska
 garratz
 garrazkeria
 garrazki
 garraztasun
 garraztu, garratz, garrazten
 garreztatu garrezta, garreztatzen
 gartsu (eta hurrengo bi hitzak, *gar / kar* erabakiaren arabera)
 gartsuki
 gartsutasun
 gartu, gar(tu), gartzen
 gartxu 'jan-edan urrikoa'
 gartzela* e. kartzela
 garun
 garundegi
 gas
 gas-hodi
 gasa* e. gaza 'ehun mota'
 gasbide
 gasdun
 gaskoi
 gasna LBN h. gazta
 gasoil* e. gasolio
 gasolina
 gasolindegi h. (gasolina) zerbitzugune
 gasolio
 gasarazi, gasaraz, gasarazten
 gastatu, gasta, gastatzen
 gastatzaile
 gastronomia
 gastu
 gatazka
 gatazkatsu
 gatibatu, gatiba, gatibatzen
 gatibu
 gatibualdi

gatibutasun
 gatiilu* e. katilu
gatu *Ipar* h. *katu*
gatz
     gatza eman
     gatza bota
gatzaga
gatzagi
gatzarazi, **gatzaraz**, **gatzarazten**
gatzatu 1 *gatza*, *gatzatzen*, *ad*
gatzatu 2 *iz*
gatzdun
gatzemaile
gatzgabe
gatzil
gatzobi
gatzontzi
gatzozpindu
gatzun
     gatzun (-) aska
gau (*gauez*, *gauean*, *gaueko*)
     gau on
     gau eta egun
     gau (-) eskola
     gau (-) lore: *Mirabilis jalapa*
     gauaz
gaualdi
gauaro
gaubeila
gaunenara *Ipar* 'saguzarra'
gaucrdi
gauero
gaupasa
gaur
     gaur egun
     gaur egunean
     gaurko
     gaurkoan adlag h. gaur
     gaurko egunean
     gaurko egunez
     gaurkoz
gaurdaino
gaurdanik
gaugero
gaurgoitik *Ipar*
gaurkotasun
gaurkotu, *gaurko(tu)*, *gaurkotzen*
gautar
gautu, *gau(tu)*, *gautzen*
gautxori
gauza
     gauza izan
gauzaez *Bizk*
gauzain
gauzaki
gauzatu, *gauza(tu)*, *gauzatzen*
gaza 'ehun mota'

gazela: *Gazella*

gazi

gazi-geza

gazi-goza

gazigarri

gaziki 1 adlag; 2 iz

gazitasun

gazitu, gazi(tu), gazitzen

gazna* e. gasna

gazta

gaztagile

gaztagintza

gaztaina

gaztainadi

gaztainondo: *Castanea sp.*

gaztanbera

gaztandegi

gaztangin *Bizk* 'gaztagilea'

gaztaro

gazte

gazterik

gazte(t)an

gaztedi h. gazteria

gaztelania

gaztelera h. gaztelania

gaztelu

gazteria

gaztetasun

gaztetu, gazte(tu), gaztetzen

gaztetxo

gaztigar* e. astigar

gaztigatu, gaztiga, gaztigatzen: 1 *dio* ad 'abisatu, ohartarazi'; 2 *Ipar* 'zigortu'

gaztigu 1 'abisu'; 2 *Ipar* 'zigor'

gazur

gedar* e. kedar

gehi 'eragiketa sinboloaren deitura'

gehiago

are gehiago

hiagorik

ezin gehiagoan

gehiagotan

gehiagoko(rik) gabe

gehiagotasun

gehiagotu, gehiago(tu), gehiagotzen

gehiagi

gehiagitan

gehiagizko

gehiagikeria

gehiagitxo

gehiagixko

gehien izond 'nagusi' eta adlag

gehien(e)t(an)

gehienez (ere)

gehienik

gehienbat

gehiengo

gehientsu

gehigarri

gehikuntza
 gehitu, gehi, gehitzen
 gehitxoago
 gehixeago
 gei* c. gai
 gela
 gelakide
 gelari
 gelatzar
 gelaxka 'erleena'
 gelbera
 geldi
     geldi egon
     geldi-geldi
 geldialdi
 geldiarazi, geldiaraz, geldiarazten
 geldiera
 geldigarri
 geldika 'apurka, pittinka'
 geldirik
     geldi-geldirik
 geldiro
     geldi(ro)-geldiro
 gelditasun
 gelditu, geldi, gelditzen
 geldiuene
 geldo
 geldoki
 geldotasun
 geldotu, geldo(tu), geldotzen
 geltoki: *tren (-) geltokia, autobus (-) geltokia*
 general* c. jeneral
 genero
 genitibo
 geografia
 geografiko
 geologia
 geometria
 geometriko
 gepardo: *Acinonyx jubatus*
 geraldi
 geraleku
 geranio: *Geranium sp.*
 gerarazi, geraraz, gerarazten
 geratu, gera, geratzen
 gerba 'intxaurren, urritzondo edo gaztainondoaren lore arren multzo zintzilikaria'
 gereta* c. kereta
 gerezi: *Prunus avium*
 gereziondo: *Prunus avium*
 geriza
 gerizatu, geriza(tu), gerizatzen
 gerizpe
 gerizpetu, gerizpe(tu), gerizpetzen
 gerla *lpar*
 gerlari *lpar*
 gerli
 gernu
     gernu (-) debeku: *gernu debekutik operatu dute*

gero

geroko

gerora

eta gero (partizipioaren ondotik erabiltzen da, ez izenaren ondotik: *bilera bukatu eta gero exera abiatu ziren*; **bilera eta gero, bileraren ondoren*)

-(e)z gero

gero eta... -ago

geroago

geroagoko

geroago eta... -ago

gerora

gero(ra)ko

geroztik(ak)o

geroaldi

gerotxoago

geroxeago

geroztik

gerra

gerra-gizon h. gerrari

gerrari

gerrate 'gerra jakin bat edo gerra-denbora adierazteko': *bake-denboran eta gerratean*

gerraontzi

gerren

gerri 1 'giza gorputzaren zatia'; 2 'zuhaitz-enborra'

gerrialde

gerrikatu, gerrika, gerrikatzen

gerriko iz

gerrilla

gerrillari

gerruntze

gertaberritu, gertaberri, gertaberritzen, *jas*

gertaera

gertakari

gertaketa h. prestaketa

gertakizun

gertakizun egon

gertaldi

gertaleku

gertarazi, gertaraz, gertarazten

gertari

gertatu, gerta, gertatzen

zer gerta ere

gerta ala gerta

gertu 1 'prest'; 2 'hurbil'

gertu egon

gertuera 'prestaera'

gerturatu, gertura(tu), gerturazten

gerturik

gertutasun

geruza

gesal

gesaldu, gesal(du), gesaltzen, '(elurra) urtu'

geu

geun *Bizk* 'amaraun handia'; 'lausoa'geundu, geun(du), geuntzen: *Bizk* 'lausotu, gandutu'

geureganatu

geurekoi

geurtz *jas* zah.

geza

gazi-geza

gezatu, geza(tu), gezatzen

gezi

geztera

gezur

gezur (-) ontzi

gezur (-) jario

gezurra esan / erran

gezurretan

gezurrezko

gezurtagen

gezurtarazi, gezurtaraz, gezurtarazten

gezurdatu, gezurta, gezurdatzen

gezurti

gia 'haragiarena'

gibel 1 'atzea'; 2 'erraia'

gibel (-) asmo

gibelalde

gibelamendu

gibelarazi, gibelaraz, gibelarazten

gibelatu, gibela, gibelatzen

gibelondo 'ondorioa'

gibelori

gibelurdin: *Russula virescens*

giboi 'zimino mota'

gida 1 'gidaria'; 2 'gidaritza'

gidabaimen

gidarazi, gidaraz, gidarazten

gidari

gidaritza

gidatu, gida, gidatzen

gidatzaile

gider

gihar

giharre* e. gihar

gihartsu

gihartu, gihar(tu), gihartzen

gilbor

giltza

giltza (-) hitz

giltzadura

giltzape

giltzapetu

giltzari

giltzarri

giltzatu, giltza(tu), giltzatzen

giltzurin* e. giltzurrun

giltzurrun

gillotina

gillotinatu, gillotina(tu), gillotinatzen

gimnasia h. gimnastika

gimnasio

gimnastika

gimnospermo

gin

ginarra Bizk 'txilarra'

ginbail

ginbaildun
ginbalet
 ginbelet* e. **ginbalet**
 ginda* e. **ginga**
 ginebra* e. **gin**
ginekologia
ginezeo
ginga
gingil
gingondo: *Prunus cerasus*
ginoan *Bizk:* *ahal dugun ginoan saiatuko gara lana burutzen; 'neurrian, heinean'*
girgil 'xingola'
girgileria
girgilu 'presoak lotzeko burdina'
girstino LBN 'kristaua'
girstinoki LBN 'kristaui'
girstinotasun LBN 'kristautasuna'
girstinotu, girstino(tu), girstinotzen, LBN: 'kristautu'
giro
     giro izan
     giro egon
giroskopio
girotu, giro(tu), girotzen
girtain *Ipar h.* *gider, kirten*
girten* e. *kirten*
gisa
     gisako pospos
     gisan pospos
     gisara pospos
     gisaz pospos
gisako izond '(pertsonez) egokia, atsegina'
gisats *Bizk h.* *isats*
gisu
gisuki
gisuztatu, gisuzta, gisuztatzen
gitarra
gitarrista
gitxi* e. **gutxi**
gizabanako
gizaberritu, gizaberri, gizaberritzen
gizabete 'gizakiaren neurria'
gizabide
gizabidetsu
gizadi
gizagaixo
gizagajo* e. **gizagaixo**
gizagaldu
gizajale
gizajende
gizajo *Igart.* 'gizagaixoa'
gizaki
gizakume
gizalde batez ere *Ipar* 'giza taldea'
gizaldi
gizaldra *Bizk* 'giza taldea'
gizalege
gizarte
gizartekoi

gizartekotu
gizaseme
gizatasun
gizateria *Bizk*
gizatxar
gizatxarkeria
gizatxartu
gizen 1 izond; 2 iz
gizenarazi, **gizenaraz**, **gizenarazten**
gizendu, **gizen(du)**, **gizentzen**
gizenkor
gizentasun
gizeraile
gizon
gizondu, **gizon(du)**, **gizontzen**
gizonezko
gizongai
gizonkeria
gizonki
gizontasun
gizontxo
gizotsu
glizerina
gloria 'otoitz-izena'; beste adierazkizunetarako, ik. **aintza**, **loria**
glukosa
goait *Ipar* 'zain, erne, adi'
     goaitean 'zelatan'
goaitatu, **goaita**, **goaitatzen**, *du ad Ipar* 1 'zain egon': *goaitatzen zaitut*; 2 'zaindu'
goarda* e. **guarda**
goardazibil* e. **guardia zibil**
goardia* e. **guardia**
gobada h. **lixiba**
gobernadore
gobernamendu
gubernari
gubernatu, **goberna**, **gubernatzen**
gubernatzaile
gubernu
godalet *Ipar*
     godalet (-) dantza
godo
gogabera
gogaide
gogaidetasun
gogaikarri
gogait egin
     gogait eragin
gogaitarazi, **gogaitaraz**, **gogaitarazten**
gogaitu, **gogait**, **gogaitzen**
gogaldi
gogamen
goganbehar *jas*
goganbehartu, **goganbehar(tu)**, **goganbehartzen**, *jas*
gogapen
gogara adlag
     -(r)en gogara
gogarte
gogartetsu

gogatu batez ere *Zub* 'norberaren iritzira erakarri'
gogo

gogo(a) hartu

gogo izan: *egin gogo dut*

gogo eman

gogo (-) jardun iz

gogoak eman

gogoan hartu

gogoan erabili

gogoz kontra

gogoangarri

(Euskaltzaindiak, Donostian, 1997ko maiatzaren 30ean onartua)